

МОЄ ВІДКРИТТЯ: «ЖИТТЯ – НАЙБІЛЬША ЦІННІСТЬ»

1 Чому життя людини – це найбільша цінність?

1. Доповни рядки статті 3 в Конституції України.

Людина, її життя і здоров'я, честь і гідність,
_____ і _____ визнаються в
Україні _____
_____.

2. Поміркуй, чому людина повинна дорожити своїм життям.
Запиши міркування коротко.

2 Як потрібно піклуватися про своє здоров'я?

1. Продовж речення.

Здоров'я — це _____

2. Познач знаком «+» правила здорового способу життя,
яких ти дотримуєшся. Продовж перелік.

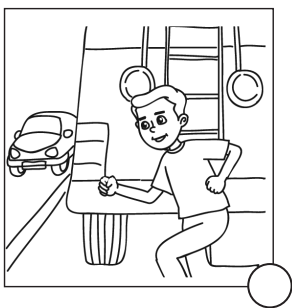
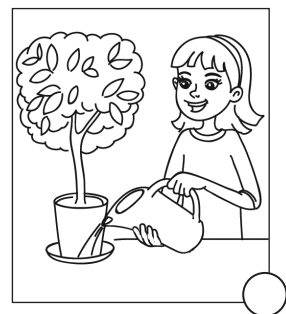
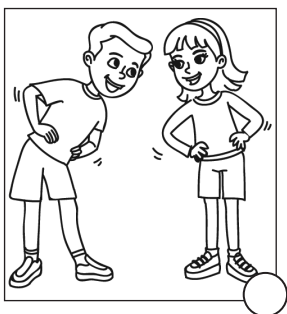
Мій рецепт здорового способу життя:

- добре працювати й активно відпочивати
 правильно харчуватися

- щодня робити ранкову зарядку
- стежити за чистотою свого тіла
- не палити і не вживати алкоголь
- доброзичливо ставитися до інших людей
- _____
- _____

3 Як ти дотримуєшся безпечного способу життя?

1. Розглянь малюнки. Вибери і познач (✓) ситуації, які не загрожують життю і здоров'ю дітей.

2. Прочитай правила поведінки за межами домівки, школи. Допиши, де потрібно, «не».

Щоб не наражати себе на небезпеку, ...

- затримуйся по дорозі зі школи додому;
- сідай в автомобіль до незнайомців;

- гуляй з друзями надворі вдень;
- розмовляй з незнайомцями;
- реагуй на сигнали повітряної тривоги;
- уникай безлюдних місць.

4. З'єднай назви служб з відповідними номерами телефонів.

Пожежна служба	•	• 104
Швидка допомога	•	• 102
Служба газу	•	• 101
Поліція	•	• 103

МОЄ ВІДКРИТТЯ: «МОРАЛЬНІ ЧЕСНОТИ»

4 Які моральні цінності в житті найважливіші?

1. Підкресли слова, що означають моральні якості людини.

Правдивість, чесність, жадібність, доброта, сміливість, боягузтво, зрада, брехливість, вірність, заздрість, толерантність, працелюбність.

2. Поясни значення вислову «жити по совісті».

5 Чому життєлюбці почуваються щасливішими?

1. Поясни значення поданих слів.

Оптимізм — це _____

Песимізм — це _____

2. Запиши декілька порад, як сприймати життя з позитивної точки зору.

6 Як самооцінка впливає на якість життя?

1. Продовж речення.

Самооцінка — це _____

2. Склади прислів'я, з'єднавши відповідні частини. Поясни їхній зміст.

Задер носа,	•	•	а небезпеку — до-свідом.
Високо злетів,	•	•	що кочергою не діс-танеш.
Перемагають
труднощі ро-
зумом,	•	•	лихе не мине, ще
й натремтиться.
Погано, хто
боїться:	•	•	та низько сів.

3. Яка самооцінка в тебе? Запиши.

МОЄ ВІДКРИТТЯ: «ЦІЛІ ОСОБИСТІСНОГО ЗРОСТАННЯ»

7 Як правильно організувати свій розпорядок дня?

1. Продовж речення.

Основними елементами розпорядку мають бути:

2. Досліді, коли у тебе найвищий рівень працездатності.

з _____ год по _____ год

з _____ год по _____ год

ЗМІСТ

ЯК БУТИ ЛЮДИНОЮ	3
Моє відкриття: «Життя — найбільша цінність»	3
1. Чому життя людини — це найбільша цінність?	3
2. Як потрібно піклуватися про своє здоров'я?	3
3. Як ти дотримуєшся безпечного способу життя?	4
Моє відкриття: «Моральні чесноти»	5
4. Які моральні цінності в житті найважливіші?	5
5. Чому життєлюбці почуваються щасливішими?	6
6. Як самооцінка впливає на якість життя?	6
Моє відкриття: «Цілі особистісного зростання»	7
7. Як правильно організувати свій розпорядок дня?	7
8. Що означає вислів «мати силу волі»?	8
9. Для чого потрібне вміння критично мислити?	9
Моє відкриття: Культура взаємин	10
10. Коли спілкування приносить радість?	10
11. Чому кажуть: «Вік живи — вік учись»?	11
ЛЮДИНА І ВСЕСВІТ	12
Моє відкриття: Планета Земля — наш дім у Всесвіті	12
13. Яка космічна адреса нашої планети?	12
14. Чому нашу систему називають Сонячною?	12
15. Які планети Сонячної системи називають великими?	13
Моє відкриття: Космічні тіла	14
16. Які тіла Сонячної системи називають малими?	14
17. Якими бувають зорі?	15
18. Які сузір'я можна побачити на нічному небі?	15
Моє відкриття: Форма й обертальні рухи Землі	16
19. Чому на Землі відбувається зміна дня і ночі?	16
20. Чому на Землі відбувається зміна пір року?	17
21. У чому неповторність Землі та Місяця?	18

Моє відкриття: Дослідження Всесвіту	19
22. Як людство змінювало свої уявлення про Землю і Всесвіт?	19
23. Як досліджують Всесвіт у наш час?	20
ЛЮДИНА І ПЛАНЕТА ЗЕМЛЯ	22
Моє відкриття: Зображення поверхні Землі	22
25. Чому не можна зайти за обрій?	22
26. Як орієнтуватися на місцевості?	22
27. Для чого потрібні плани місцевості?	23
Моє відкриття: Карта розкриває світ	24
28. Про що «розповідають» карти?	24
29. Для чого потрібно вміти «читати» плани й карти?	26
30. Які океани та материки є на Землі?	27
Моє відкриття: На вітрильнику знань з Тихого океану в Атлантичний	27
31–32. Який океан — найбільший?	27
33. Який океан найдовший?	28
Моє відкриття: Від Індійського до Північного Льодовитого океану	29
34. Які неповторні риси має Індійський океан?	29
35. Який океан найменший?	30
Моє відкриття: Подорож найбільшими материками планети	30
37. Який материк на Землі — найбільший?	30
38. У чому виявляються особливості рослинного і тваринного світу Європи й Азії?	31
39. Який материк — найспекотливіший на планеті?	32
Моє відкриття: З Африки до Північної Америки	33
40. У чому виявляються особливості рослинного і тваринного світу Африки?	33
41. У чому неповторність континенту Північна Америка?	34

42. У чому виявляються особливості рослинного і тваринного світу Північної Америки?	35
Моє відкриття: З Південної Америки — до Австралії	35
43. Чим Південна Америка відрізняється від інших материків?	36
44. У чому полягають неповторні риси рослинного і тваринного світу Південної Америки?.....	36
45. Які риси має Австралія — найпосушливіший материк Землі?.....	37
Моє відкриття: З усамітненої Австралії — до безлюдної Антарктиди	38
46. Яких рослин і тварин можна побачити лише в Австралії?	38
47. Чим Антарктида відрізняється від інших материків?	39
ЛЮДИНА І ІСТОРІЯ	41
Моє відкриття: Стародавні цивілізації Азії та Африки	41
49. Чому Єгипет називають «дарунком Нілу»?	41
50. Як Єрусалим став колыскою трьох релігій?	42
51. Чим славився давній Китай?.....	43
Моє відкриття: Стародавня Європа	43
52. Як жили у давній Греції?	43
53. Якою була культура Давнього Риму?	44
54. Хто були видатними мандрівниками та першовідкривачами на Землі?.....	44
Моє відкриття: Символи народів і країн світу	45
55. Які символи в різних країнах?.....	45
56. Які існують міжнародні союзи?	46
Моє відкриття: Давня Україна	47
58. Хто жив на українських землях у давнину?	47
59. Чим славилась княжа Русь-Україна?.....	49
60. Яким було Королівство Руське?.....	49

Моє відкриття: Козацька доба	50
61. Яким було українське козацтво?	50
62. Якою була козацька держава Військо Запорозьке? ..	51
63. Якими були ремесла та народні промисли українців?	51
Моє відкриття: Сучасна Україна	53
64. Як гривня стала національною грошовою одиницею?.....	53
65. Хто прославив Україну у світі?.....	53
ЛЮДИНА І ПРИРОДА УКРАЇНИ	55
Моє відкриття: Україна на карті світу	55
67. Як знайти Україну на карті світу?.....	55
68. Які форми земної поверхні переважають в Україні?	56
69. На які корисні копалини багата українська земля?... 56	
Моє відкриття: Водойми України	58
70. Які водні багатства є в Україні?	58
71–72. Чим схожі всі річки?	58
Моє відкриття: Водойми та ґрунти твого рідного краю	59
73. Чому Чорне й Азовське моря — неповторні?	59
74. Чи достатньо води у твоєму краї?	60
75. Чи родючі ґрунти у твоєму краї?.....	61
Моє відкриття: Природні зони України	62
76. Який клімат в Україні?.....	62
77. Про що розповідає карта природних зон України?	62
Моє відкриття: Полісся — зона мішаних лісів	63
79. Яка природа в Поліссі — зоні мішаних лісів?	63
80. Які особливості рослинного і тваринного світу Полісся?	64
81. Чому господарська діяльність людей залежить від природи Полісся?	65

Моє відкриття: Лісостеп	65
82–83. Чому природну зону назвали лісостеповою?	65
84. Як природа Лісостепу впливає на господарську діяльність людини?	67
Моє відкриття: Степ	68
85. Яка природа у Степу?	68
86. Які рослини і тварини населяють степову зону?....	69
87. Які галузі господарства розвинуті у степовій зоні?... 70	
Моє відкриття: Карпатські та Кримські гори	70
88. Яка природа в Карпатських горах?	70
89–90. Яка природа у Кримських горах і на південному березі Криму?	72
Моє відкриття: Природні ресурси України	73
91. Які природні ресурси є в Україні?	73
92. Які несприятливі природні явища відбуваються в Україні?	74
ЛЮДИНА: БЕЗПЕКА І ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ	76
Моє відкриття: Історія взаємодії людини і природи ...	76
94. Чи давні люди впливали на природу?	76
95. Як сільське господарство змінює природу?	76
96. Як розвиток промисловості впливав на природу?	77
Моє відкриття: Катастрофи: природні й рукотворні ...	77
97–98. Що таке природні стихії і як діяти під час небезпеки?	77
99. Які бувають техногенні небезпеки?	79
Моє відкриття: Ліси — обереги природи	80
100. Чому ліси називають оберегами природи?	80
101. Чому зникають ліси?	80
102. Де будемо брати питну воду?	81
Моє відкриття: Загроза багатствам природи	82
103. Які загрози для рослин і тварин несе діяльність людини?	82
104. Як подружитися з природою?	83